



# INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr.12 (129) 1970 Kalėdos

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-  
naudojant jo žiniomis, ma-  
niai prašoma nurodyti šaltinį.

## K r i s t a u s      G i m i m a s

Kalėdų žodis lietuviams yra savas, nors iš tikro pas mus Kristaus gimimo šventės prasmė yra atėjęs iš kaimyninių slavų, o lotyniškai reiškia paprasčiausią pirmąją mėnesio dieną. Tačiau kas gi tą žodį išgirdęs galvoja apie jo kalbinę kilmę? Kalėdos, tai viena pačių didžiųjų švenčių, paliečianti kiekvieną žmogų betarpiškai asmeniškai. Seniesiems Kalėdos surištos su romantiškais vaikystės prisiminimais, jaunimui jos mielos savo dabartimi. Kalėdos nėra kurios nors vienos tautos šventė, o veikia šventė, savo esme naikinanti visokias sienas ir ribas. Kalėdos, tai vis iš naujo pasikartojantis priminimas, kad visi visų tautų ir šalių žmonės yra vieno tėvo vaikai, savo tarpe giminės, broliai ir seserys.

Kalėdų įvykis - Jėzaus gimimas Betliejuje - turi savo istorinius rėmus. Dievas tapo žmogumi tam tikrame laike, tam tikroje vietoje, iš tam tikros šeimos. Sv. Raštas neperduoda tikslios Jėzaus gimimo datos, tačiau gimimo laikas surišamas su eile istorinių vardų. Vieta - Betliejus. Nedidelis miestelis netoli Jeruzalės. Niekada jis nebuvo nė didelis, nė lemtingai svarbus, tačiau per Jėzaus gimimą tapo viena žinomiausių pasaulio vietovių. Kalbant apie laiką ir vietą, atkreiptinas dėmesys, kad Jėzaus gimtinė tada buvo okupuota svetimos didelės valstybės. Romėnai nebuvo žydų draugai, o nenkenčiami priešai.

Istoriniai Kalėdų šventės rėmai yra gan aiškūs ir nesunkiai patikrinami, tačiau jie nėra pats svarbiausias dalykas. Lemtingiausia Kalėdose yra jų teologinė prasmė. **D i e v a s   t a p o   ž m o - g u m i !** Kažin ar galima žmogiška kalba sukurti gilesnės prasmės sakinį. "Šioji paslaptis yra neišsamiama, ir palyginus su ja, visi kiti dalykai, apie kuriuos mes kalbame, yra nereikšmingi" (Karl Rahner). Sv. Jonas savo Evangelijoje iš viso nesileidžia į Jėzaus gimimo detales. Jis kalba apie žodį, kuris buvo pradžioje, žodį, kuris pats yra Dievas, per kurį visa sukurta, kuriame yra gyvybė ir kuris apšviečia savo šviesa, kurios tačiau tamsybės neapima. Kai jis atėjo į savo sukurtą pasaulį, pas saviškius, tie jo nepriėmė. Koks tragizmas! Tačiau kurie vistik ryžosi priimti, tiems jis davė galios būti Dievo vaikais (Plg. Jono 1,1-12).

Galime išsamiau ir giliau pažvelgti, kokias tiesas šv. Jonas čia perteikia. Jų yra kelios:

1. Žodis egzistavo prieš pasaulio sukūrimą, jis nebuvo sukurtas, bet

- 2 -

paprasčiausia jau buvo.

2. Žodis buvo nuo amžių pas Dievą ir savo esme yra lygus Dievui, tačiau vistik jis turi ir tam tikrą asmenišką savarankiškumą.

3. Žodis yra pasaulio kūrėjas.

4. Žodis yra mūsų būsimąjo gyvenimo įprasminimas ir mūsų išganymo priežastis.

5. Žodis mums apreiškia Dievą ir teikia malonę, įgalinančią susijungti su Dievu.

Taigi Kalėdų šventė yra žmogaus kilnumo, jo iškėlimo į dieviškąsias aukštybes priminimas. Kalėdų šventė privalo pagelbėti žmonėms atsipalaiduoti nuo žemiškųjų varžtų ir įsijausti į amžinąją tikrovę Dievuje.

Neabejotina, šalia šių visai žmonijai bendrų dalykų Kalėdos kalba kiekvienam žmogui paskirai, kiekvienai savo tarpe susijungusiai žmonių grupei sava specialia kalba. Tinka tad šioje vietoje paklausti, ką gi Kalėdos pasako lietuviams 1970 metais. Mūsų tauta nebeturi savo valstybės. Tautos kamienas, tiesa, gyvena nuo amžių lietuvių apgyventose žemėse, tačiau okupanto valdžioje. Nemažas lietuvių skaičius išblaškytas po visus pasaulio kampelius. Ar tai optiškai neprimena tų sąlygų, kuriomis gimė Jėzus iš karaliaus Dovydo namų? Mūsų tauta nėra susitaikiusi su savo likimu, tik ji mato, jog nėra žemiškos jėgos, kuria būtų galima pasitikėti, kad ji atstatytų sulaužytą teisę. Įvairių šios žemės galiūnų kartis nuo karto pakartojami žodžiai apie Lietuvos pavergimo nepripažinimą yra virtę kone tuščiažodžiavimu. Vienintelė tikra viltis yra ir šiandien ten pat, kur ji buvo prieš du tūkstančius metų, būtent - Dievuje. Žodis, kuris yra pasaulio kūrėjas ir žmogaus buvimo įprasminimas, ir mums teikia dieviškąją malonę, teikia žmogiškąją stiprybę, teikia tautinę ištvermę.

Kalėdos lietuviams 1970 metais tik tada turės savo prasmę, jei mūsų broliai ir sesės Lietuvoje ir kituose pasaulio kraštuose sugebės įsijausti į jiems skirtuosius uždavinius Kūrėjo planuose. Dievas taip žmogumi, kad iškeltų visus žmones į dieviškąsias aukštybes, visus, taigi ir lietuvius.

Kokios praktiškos išvados? Ogi ne kurios kitos, kaip įpareigojimas grįžti prie krikščioniškųjų gyvenimo šaltinių kasdienybėje, įpareigojimas kiekviename žmoguje, pirmoje eilėje kiekviename savo tautytyje matyti saviškį, o ne priešą, įpareigojimas skleisti meilę ir iš jos išplaukiančią ramybę į savo aplinką, į savo bendruomenę.

Kūčių vakarienė ir Kalėdų naktis teatneša tikrą taiką visų su visais!

----- xXx -----

V O K I E T I J O S   L I E T U V I Ų   B E N D R U O -  
M E N Ė S   V A L D Y B A   s v e i k i n a   v i s u s   B e n d -  
r u o m e n ė s   n a r i u s ,   k i t u s   t a u t i e č i u s  
i r   m ū s Ų   b i č i u l i u s   K a l ė d Ų   š v e n č i Ų  
p r o g a .

K a l ė d i n ė s   t a i k o s ,   r a m y b ė s   i r   g r a -  
ž a u s   s u g y v e n i m o   n u o t a i k o s   t e l y d i  
m u s   p e r   1 9 7 1   m e t u s !

## M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E

## S c h w e t z i n g e n

Lapkričio 23-čią 8591 LS lietuvių kuopa kariuolinių salėje paminėjo 52-ąsias Lietuvos kariuomenės metines. Į minėjimą susirinko per pusšimtis vyrų. Programą atvežė Romuva.

Minėjimą 15,30 val. atidarė kuopos vadas maj.inž.J.K.Valiūnas. Jis pasveikino ir pristatė žymesniuosius svečius ir pakvietė VLB Valdybos reikalų vedėją J.Lukošių pasidalinti mintimis apie sukaktį.

Paskaitininkas prisipažino, kad jam būtų nedrąsu kalbėti apie kariuomenę kur nors kitur. Tokia tema geriausia svarstyti kariuolinių aplinkoje. Kareiviai ir be aiškinimo geriausia žino, kas yra kariuomenė. Šiandien daugelis kariuomenę dažnai suplaka su militarizmu. Aišku, jog militarizmas yra smerktinas reiškinys. Kariuomenė gali pasitarnauti ir taikos reikalui. Šiam tikslui Jungtinės Tautos ginkluotąsias pajėgas yra panaudojusios Korėjoje, Konge, Artimuosiuose Rytuose ir kitur.

Militarizmo liga nėra pavojinga mažoms tautoms. Jos yra per silpnos, kad galėtų savo kariuomenes naudoti agresijai. Mažųjų tautų ginkluotosios pajėgos skiriamos išimtinai savo kraštų laisvei ir nepriklausomybei ginti. Tam reikalui prieš 52 metus buvo kuriama ir Lietuvos kariuomenė. Mūsų vyrai griežėsi ginklo tik tada, kai į Lietuvą ėmė veržtis bolševikai. Nesutikdami ginkluoto pasipriešinimo, jie buvo jau spėję užimti 2/3 Lietuvos teritorijos. Mūsų vyrai, skubiai susitelkę į kovos būrius, pirmuosius smūgius išbrovėliams smogė 1919 vasario mėn. ties Kėdainiais ir Alytumi. Ties Kėdainiais žuvo pirmasis Lietuvos karys-savanoris Povilas Lukšys, ant Nemuno tilto Alytuje krito pirmasis karininkas Antanas Juozapavičius. Nuo to laiko prasidėjo bolševikų vijimas iš Lietuvos. Jis truko 7 mėnesius. Rugpiūčio pabaigoje mūsų daliniai nubloškė Maskvos dalinius už Dauguvos.

Nepriklausomybės kovos truko dvejus (1919-1920) metus. Narsiai mūsų kariuomenei teko išvyti iš savo krašto tris priešus: bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Šiandien minime trejas savo šaunios kariuomenės metines: 52-jį gimtadienį, 51-ąsias bermontininkų sumušimo prie Radviliškio ir Šiaulių ir tuo pačiu jų likvidavimo ir 50-ąsias lietuvių laimėjimo prieš lenkus prie Širvintų ir Giedraičių ir lenkų veržimosi į Lietuvą sulaikymo metines.

Atsigynusi nuo priešų, Lietuvos valstybė stengėsi suorganizuoti ir išlaikyti šaunią ir modernią kariuomenę. Mūsų vyrams ji buvo švietimo ir šauninimo mokykla. Vengimai atlikti karinę prievolę buvo labai reti atsitikimai.

Lietuvos ginkluotąsias pajėgas likvidavo sovietai 1940-1941, iš pradžių pavadindami jas Liaudies kariuomene, vėliau perorganizuodami į 29-tą teritorinį šaulių korpa sovietų armijoje. Sovietų-vokiečių karo pradžioje dauguma to korpo dalinių atsuko ginklus prieš bolševikus. Vokiečių okupacijos metu buvo bandymų atgaivinti Lietuvos kariuomenę Apsaugos dalinių, Vietinės rinktinės ir pan. pavidalais, bet tai jau nebebuvo Lietuvos kariuomenė tikra to žodžio prasme, nes ja disponavo nebe Lietuvos vyriausybė. Gražiausios Lietuvos kariuomenės savybės - drąsa, pasiaukojimas, ištikimybė - atgijo Lietuvos partizanuose.

Šiandien, kaip ir carų laikais, Lietuvos vyrai yra verčiami tarnauti svetimame krašte, svetimoje kariuomenėje, dėvėti rusišką uniformą, klausyti rusiškos komandos, dainuoti rusiškas dainas. Jei kiltų karas, jie būtų priversti prieš savo norą ginti sienas kalėjimo, kuriame įkalinta visa tauta, ir aukoti savo gyvybes už maskvinio imperializmo tikslus.

- 4 -

Po trumpos pertraukėlės Vasario 16 gimnazijos mokinės, mokyt. E. Tamošaitienės vadovaujamos, pateikė minėjimo dalyviams meninę programą, sudarytą iš šokių ir deklamacijų. Romana Žutautaitė ir Aldona Šaduikytė pašoko originalų Lėlių šoki. Živilė Vilčinskaitė padeklamavo B. Brazdžionio Tris vizijas. 12 mergaičių su įsijautimu pašoko Sadutę, o po jos sekė Ž. Vilčinskaitės deklamuojamas Joniko Lietuvaitės darželis. Didelio jėgų įtempimo iš šokėjų pareikalavo vienas po kito sekę 4 šokiai: pirmą kartą viešai 10 mergaičių išpildomas, kartu ir dainuojant, Rūtelių darželis, smarkioji Mikitienė, svajingoji Blezdingėlė ir linksmasis Lenciūgėlis. Pastarąjį šoko 4 mokinės su kuopos nariu Algiu Vitkum, buv. Vasario 16 gimnazijos moksleiviu.

Kuopos vyrai, kaip padėką už patikusią programą, padovanojo šokėjoms ir jų vadovei didelį tortą su puokšte gėlių.

Minėjimą savo atsilankymu pagerbė 549 inžinerijos bataliono vadas pulk. leit. Nowicki su amer. karininkais, Amerikos lietuvaitė stud. Birutė Baltrušaitytė ir kit.

Tuoju po programos užbaigimo buvo paskelbtas aliarmas. Išsiaiškinus, kad lietuviai švenčia, 8591 LS kuopai jis buvo atšauktas. Šeiminingai pavaišino svečius kareiviška vakariene, po kurios kuopos sveitainėje dar porą valandų vyko draugiški pokalbiai, dainos ir šokiai.

#### L ū b e c k

Didelio pasisekimo susilaukė lapkričio 21 šeštadienį čia surengta Lietuvių diena. Pradėta pamaldomis Švenč. Jėzaus Širdies bažnyčios kriptoje, kur įrengta kunigų kankinių koplyčia. Mišias celebravo dr. P. Celiešius su kun. V. Šarka. Giedotos lietuviškos giesmės. Mels-tasi už mirusius tautos sūnus ir dukras, Lietuvos ir Bažnyčios laisvę. Giedojimą ir maldų tekstus paruošė kun. V. Šarka.

Po pamaldų programa vyko šventiškai gėlėmis, trispalvėmis ir vyčiu papuoštoje vienoje gražiųjų Lūbecko salių Logen namuose. Minėjimą pradėjo vietos apylinkės pirmininkas ir VLB Valdybos įgaliotinis prie Schleswig-Holsteino vyriausybės Pr. Liegus. Paskaitą skaitė dr. kun. P. Celiešius iš Bad Wörishofeno. Jis pabrėžė reikalą išlaikyti tvirtą tautinę sąmonę, be kurios neįmanomas Lietuvos išlaisvinimas.

Minėjimą raštu sveikino Schleswig-Holsteino Pabėgėlių ministerijos atstovas Gramsch, Lūbecko miesto atstovai, dekanas prel. J. von de Berg, Lietuvių evang. vyr. Bažnyčios tarybos senj. A. Keleris ir kit. Žodžiu pasveikino ukrainiečių įgaliotinis Stadničenko, estų - Elli Oitma, lenkų - kun. St. Ren.

Po pertraukos vyko meninė dalis. Lietuvių liaudies dainas ir vokiečių kūrinius meniškai interpretavo Izabelė ir Helmutas Šrederiai, palydimi Kurt Telemann, kuris ir vienas atliko keletą dalykėlių Hammondo vargonėliais. Didelio pasisekimo susilaukė BALTIJOS kvintetas. Visi meninės programos išpildytojai apdovanoti gėlėmis. Programa baigta VLB Valdybos įgaliotinio prie Žem. Saksonijos vyriausybės kun. V. Šarkos žodžiu ir Lietuvos himnu.

Po programos hamburgiškiai išskubėjo namo. Vietiniai susirinko pavakaruoti į kaimyninio Bad Schwartau svetainę, o kita dalis - pas dvi lietuvių šeimas, gyvenančias kaime prie Lūbecko pasivaišinti kugeliu ir padainuoti.

Lietuvių dienos rengėjais pažymėti VLB Valdybos įgaliotiniai prie Žem. Saksonijos ir Schleswig-Holsteino vyriausybių kun. V. Šarka ir Pr. Liegus ir visų Schleswig-Holsteino krašto VLB apylinkių pirmininkai: Pinnebergo - M. Berentienė, Neustadto - J. Breskys, Geesthachto - Ad. Midveris, Rendsburgo - K. Maceika ir dar J. Pyragas su Pr. Kotkiu, tačiau didesnioji darbo našta krito ant pirmųjų dviejų pečių.

## L e b e n s t e d t - S a l z g i t t e r

Lietuvių dienos programa, atlikta Lübecke, sekmadienį, lapkričio 22, kituose rėmuose pakartota Lebenstedte. Mišias šv. Juozapo bažnyčioje celebravo kun.dr.P.Celiešius ir kun.V.Šarka. Pamokslą Kristaus Karaliaus tema pasakė dr.Celiešius.

Po aplankymo mirusiųjų kapinėse (sekmadienis - mirusiųjų diena) lietuviai ir jų draugai susirinko į mokyklos salę, išpuoštą gėlėmis, Lietuvos bei Vokietijos vėliavomis ir vyčiu. Programą pradėjo K.Masilūnas trumpu žodžiu. Susikaupimu pagerbti mirusieji bei žuvusieji tautiečiai. Suskambėjo tautos himnas. Susirinkusius pasveikino šv.Juozapo parapijos valdybos pirmininkas Cyron. Jis pagyrė lietuvius už darbštumą ir padėjo už prisidėjimą prie miesto gerovės kėlimo. Ukrainiečių kunigas N.Iwansiw prisiminė istorinius laikus, kai lietuviai ir ukrainiečiai kartu gyveno Didž.Lietuvos kunigaikštijoje. Klebonas R.Schmidt kvietė pasitikėti Dievu, kuris yra nuskriaustųjų prieglobstis.

Meninę programą atliko dainininkai Izabelė ir Herbertas Šrederiai, muz.Telemann ir BALTIJOS kvintetas. Dienos programą užbaigė VLB Valdybos įgaliotinis prie Žem.Saksonijos vyriausybės optimistišku žodžiu. Visi sugiedojo Lietuva brangi. Dalyviai skirstėsi pamažu. Daugelis jų dar ilgai šnekučiavosi prie stiklo arbatos ar puoduko kavos.

## B a d Z w i s c h e n a h n

LB vietos apylinkė lapkričio 28 suruošė jaukų Lietuvos kariuomenės 52-jų metinių minėjimą. Parapijos salėje mišias už mirusius ir žuvusius tautiečius aukojė dek.V.Šarka ir klebonas P.Girčius. Po pamaldų visi susirinko į "Baltojo balandžio" svetainę. Pirmiausia bendrai pavakarieniauta. Prie stalų susėdo per 80 tautiečių.

Programą pradėjo apylinkės pirmininkas P.Kazirskis, o jos tolimesnį vadovavimą perdavė K.Dikšaičiui. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenę senovėje ir nepriklausomybės metu skaitė mokyt.R.Baliulis. K.Dikšaitis kalbėjo apie lietuvių tautą ir vienybės reikalą. Sveikinimo žodį tarė VLB Valdybos įgaliotinis prie Žem.Saksonijos vyriausybės kun.V.Šarka. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Pagerbti jame dalyvavę savanoriai Ant.Janulis ir St.Motuzas. Linksmiems šokiams akordeonu grojo R.Baliulis ir J.Kriauza. Tarpe šokių skambėjo dainos.

## S a a r

Vietos vokiečių laikraštis įsidėjo korespondenciją iš Mitlosheimo su nuotrauka, kurioje matome būrį mergaičių ir berniukų, susispietusių apie mokyt.A.Palavinską. Korespondencijoje sakoma, kad Mitlosheime jaunimas nori daugiau, negu tik diskotekoje kiūksoti. Dėl to 33 jaunuoliai-ės nuo 14 iki 21 metų amžiaus įsteigė Jaunimo klubą, kurio pirmininku išsirinko mokytoją A.Palavinską ir kurio tikslas yra užpildyti auklėjimo spragą, atsiradusią tarp tėvų namų, mokyklos ir profesijos. Klubo nariai stengsis, prasmingai sunaudodami laisvalaikį, susipažinti su visuomeninių darbų ir lavinti savo asmenybes. Mokyt.A.Palavinskas yra VLB Saaro krašto apylinkės pirmininkas.

## W u p p e r t a l

Tautos šventės minėjimą Wuppertaly lapkričio 28 surengė VLB Valdybos atstovai prie Nordrhein-Westfalijos vyriausybės G.Šimkevičius ir L.Vilčinskas. Jiems uoliai talkino E.Šimkevičienė, BALTIJOS kvinteto nariai, ypač broliai Jasulaičiai, VLB Bielefeldo apylinkės pirmininkas A.Pacevičius ir kit. Minėjimas vyko Wuppertal-Barmen "Bad Mählerbeck" svetainės salėje. Sceną puošė Lietuvos bei Vokietijos trišpalvės ir gėlės.

Programą 17,30 val. pradėjo L.Vilčinskas, pasveikindamas svečius ir tautiečius vokiečių ir lietuvių kalbomis ir trumpai paaiškindamas

šios šventės prasmę. Pranešė, kad gauti sveikinimai iš Nordrhein-Westfalijos darbo ir socialinių reikalų ministerijos referento Heitz, Aukštojo pabėgėlių komisaro atstovo Bad Godesberge dr. Jahn, Bundestago nario prof. Schachtschabel, VLB Tarybos narių kun. V. Šarkos ir St. Vykinto ir kitų. VLB Valdybos vardu vokiškai ir lietuviškai pasveikino kun. Br. Liubinas. Jis pasidžiaugė gyvėjančia Nordrhein-Westfalijos lietuvių veikla. Jie pajėgia suruošti tokius didelius renginius, kaip šios dienos minėjimas, turi suorganizavę tautinių šokių grupę, kvintetą ir kit.

Paskaitą vokiškai ir lietuviškai skaitė publicistas V. Banaitis. Jis pranešė, kad poros mėnesių laikotarpy įvyko trys svėbūs įvykiai. Spalio 9 Bundestage užsienio reikalų ministeris Scheel pareiškė, kad vokiečių vyriausybės nusistatymas Pabaltijo valstybių atžvilgiu ir po sutarties su Sovietų Sąjunga pasirašymo nėra pasikeitęs. Pabrėžė, kad jokia Federal. Vokietijos vyriausybė nėra pripažinusi Pabaltijo įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Prieš keletą dienų antroji Turkijos teismo instancija pripažino Brazinskus politiniais pabėgėliais. Sovietams jie nebus išduoti. Turkija supranta Lietuvos ir lietuvių padėtį sovietinėje okupacijoje ir mūsų laisvės troškimą. Abu Brazinskai laisvanoriškai pasidavė Turkijos teismų jurisdikcijai.

Lapkričio 30 NWDR trečioji programa transliuoja M. K. Ciurlionio simfoniją. Tiek aktualijų.

Daugelis prikiša, kad per daug kalbame apie praeitį, tačiau mūsų praeitis kartu yra ir dabartis. Ne viskas praeina ir keičiasi. Amžinas yra mūsų tautos laisvės troškimas. Kokia tautos šventės prasmė šiandien? Ji pradėta švęsti 1930 rugsėjo 8, minint 500-ąsias nepasisekusio Vytauto Didžiojo vainikavimo Lietuvos karaliumi metines. Nors vainikavimą sutrukdė lenkai, bet faktas lieka faktu, kad karaliaus vardas buvo jam pripažintas. Vytauto vardas istorijoje išliko skaitus iki šių dienų. Ne tik lietuviai, bet ir lenkai krikštija savo vaikus ne Jogailomis, bet Vytautais. Rugsėjo 8 - vytautinės eros prisiminimas per ilgus šimtmečius išliko gyvas mūsų tautoje. Ši tautos šventė susijusi su senovės valstybinėmis tradicijomis, prasmingomis ir šiandien. Tai ne mirusi, bet gyva senovė.

Valstybingumas didžiai aktualus politiniams pabėgėliams, žmonėms be savosios pilietybės, be valstybinių namų. Jis aktualus ir visai tautai, kurios valstybinis suverenumas užgniauztas kartu su visokia laisve.

Lietuvos valstybinės tradicijos yra senos ir gilos. Senovės Lietuva buvo didžiausia valstybė rytų Europoje. Ji buvo sukurta ne imperialistinių grobimų pagelba, ne prievarta, bet būtinybės gintis nuo priešų: vakaruose nuo kryžiuočių ordino, rytuose nuo totorių. Užimtose slavų srityse lietuviai nevykdė jokio nutautinimo, nevartojo jokio smurto. Gudams, rusams ir ukrainiečiams, prisijungusiems prie Lietuvos, palikta sava santvarka, papročiai, tikėjimas, teisė, kalba ir net savi valdovai. Todėl tie kraštai nelaikė lietuvių okupantais, veikiau sąjungininkais prieš totorius. Lietuvių valdymo metai tų tautų atminty išliko kaip "česlyvyje litovskyje vremena" - laimingieji lietuvių valdžios metai. Nedaug didžiųjų valstybių tegali pasigirti tokia pakanta. Lietuvos valstybė nuo pat išikūrimo turėjo apsigynamąjį pobūdį. Niekad jos žmonės netarnavo valstybiniam stabui, bet priešingai - valstybė buvo žmonių tarnyboje. Taigi Lietuvos valstybingumo tikslas yra žmonės, o ne valstybė.

Antrosios tautos šventės įvedimas 1930 atžymėjo antrą Lietuvos gyvenimo etapą. Simboliška, kad mūsų nepriklausomybė gimė žvarbiu metu - Vasario 16 - kai tėvynės žemė speigų surakinta, kai siaučia lediniai vėjai. Tokia buvo 1918 ir politinė atmosfera. Po 12 metų ji pasikei-

tė. 1930 buvo jau galima pagalvoti ir apie auksinį derlių. Todėl ir tautos šventė nukelta į šaltą gražų rudenėlį. Prelegentas drįso spėti, kad rugsėjo 8 savo populiarumu būtų pralenkusi Vasario 16.

Lietuva, nors ir maža, bet buvo visų pripažinta. Tarptautinės žydų organizacijos bene pirmosios paragino savo tautiečius remti Lietuvos valstybingumą. Lietuviai atlaikė sunkiausius bandymus. Nors 1940 ir turėjo nusilenkti jėgai, bet valstybinė-tautinė sąmonė nebuvo sukręsta. Tik didžiausiomis teroro priemonėmis pavyko pavergti mūsų kraštą. Ir be vadovybės likusi mūsų tauta ištisus 12 metų (1940-1952) reikėsi aktyvioje rezistencijoje, kuri peraugo į pasyviają ir nešibaigę iki šiandien. Teko susitraukti į siaurus tautinius rėmus, neleidžiant laisvai reikštis valstybinei sąmonei. Tačiau nacionalinė sąmonė nėra tobiliausia politinės sąmonės forma. Ji turi peraugti į valstybinę sąmonę, o tai įmanoma tik laisvės ir nepriklausomo gyvenimo sąlygomis.

Buvo valstybių visokių - didelių ir mažų. Daugelis jų kilo ir žlugo, bet tautos liko. Išliks ir mūsų tauta po didpilvių ir didgalvių sprogdimo. Nereikia iš savo tautybės daryti stabo. Būkime stipriais individais, sau žmonėmis. Nesileiskime suvedžiojami ideokratų, okupavusių mūsų tėvynę ir besistengiančių įkurti lietuviybės monopolį, kad lietuviybės magneto pagalba galėtų į savo pinkles mus įtraukti.

Po Valt. Banaičio paskaitos sekė plati ir turininga meninė programa. Ją išpildė Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama mokyt. Elizos Tamošaitienės, Nordrhein-Westfalijos lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Onos Gerkienės ir BALTIJOS kvintetas. Vasario 16 gimnazijos grupę sudarė: Romana ir Kristina Žutautaitės, Živilė ir Angelė Vilčinskaitės, Regina ir Diana Montvilaitės, Aldona Šaduikytė, Marytė Kuršytė, Romi Piedaitė, Marina Normantaitė, Kristina Ramanauskaitė, Danja Langytė ir Irena Sutkaitytė. Nordrhein-Westfalijos grupėje šoko: Irena Šimkevičiūtė, Renata Gudvietytė, Valė Pajarskaitė, Lydija ir Liudmila Kudžmaitytės, Asta ir Dita Žigytės, Juozas ir Stasys Jasulaičiai, Algis Pacevičius, Erikas Rotkis, Helmutas Bertulaitis ir Edmundas Budrys. Akordeonu grojo Vilius Lemkė. BALTIJOS kvintetą sudaro balsingieji dainininkai: Juozas ir Stasys Jasulaičiai, Helmutas Bertulaitis, Erikas Rotkis ir Vilius Lemkė. Pastarasis dainas palydi akordeonu.

Meninę programą pradėjo Vasario 16 gimnazijos moksleivės, Pranešinėjo Živilė Vilčinskaitė. Romana Žutautaitė ir Aldona Šaduikytė įgudusiai pašoko Lėlių šoki, Ž. Vilčinskaitė gražiu balsu ir tarsena padeklamavo B. Brazdžionio Tris vizijas. BALTIJOS kvintetas skardžiais ir susidainavusiais balsais išpildė 3 dainas: Kokiais keliais bekeliaučiau, Juokias žali medžiai ir Mes susitikom tuomet. 8 Vasario 16 gimnazijos moksleivės grakščiai pašoko Kepurinę, o visa grupė (12 mergaičių) - Sadutę. BALTIJOS kvintetas švystelėjo dviem naujom dainom - Pilkais keliais ir Karių daina. Ž. Vilčinskaitė gambiai perteikė Joniko Lietuv. darželį. Vasario 16 gimnazijos grupė savo pasirodymą baigė Rūtelių darželiu (10 dainuojančių ir šokančių mergaičių), Mikitiene (3 poros) ir Blezdingėle (6 poros).

Pirmą kartą lietuvių publikai tautiniais drabužiais pasipuošusios pasirodė Nordrhein-Westfalijos šokėjos ir šokėjai. Pirmasis jų šokis buvo Lenciugėlis, kurį išpildė 4 mergaitės ir E. Budrys. 4 vyrai vikriai pašoko Mikitą ir 6 poros - Žiogelį. Puošnius tautinius drabužius šokėjoms pasiuvo Petr. Rajauskienė. L. Vilčinskas rengėjų vardu padėjo visiems programos atlikėjams, o tautinių šokių grupių vedėjoms mokyt. E. Tamošaitienei ir O. Gerkienei įteikė po puokštę gėlių.

Porą valandų trukęs tautos švėtės minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Po pertraukos prie padengtų stalų vyko draugiški pokalbiai ir linksmi šokiai geram orkestrui grojant. Programos atlikėjai pakviesti va-

- 8 -

karienės.

Tokio masto šventė, sutraukusi apie 250 tautiečių, buvo įmanoma surengti tik su paveikia Nordrhein-Westfalijos vyriausybės parama.

## M e m m i n g e n

Lietuvos kariuomenės 52-jų metinių proga sekmadienio pamaldose čia melstasi už žuvusius karius ir nukentėjusius nuo karo.

Buv. ilgametis VLB Memmingeno apylinkės pirmininkas kun.dr.Jonas Petraitis iš Memmingeno išsikėlė gyventi ir dirbti į Nordrhein-Westfaliją. Atsisveikinant įteikta apylinkės dovana.

## M i e s a u

VLB vietos apylinkė lapkričio 9 gavo kvietimą lapkričio 15 dalyvauti Volkstrauertag'e - žuvusių karių pagerbime. Tą dieną, dalyvaujant keletui Bendruomenės narių, J.Nevulis ir J.Venys prie žuvusių karių paminklo Miesau padėjo gražų vainiką su tautinių spalvų kaspiniu ir atitinkamu įrašu. Miesau esant 4203 LS lietuvių sargybų kuopai, eilę metų tą dieną vainiką padėdavo lietuvių kuopos vardu jos nariai.

## JAUNIMO STOVYKLA 1971

Jaunimo sekcijos darbuotojai gruodžio 12 buvo susirinkę Romuvoje svarstyti lietuvių jaunimo stovyklos 1971 ruošimą. Dalyvavo A.Šmitas, T.Bogutienė, dr.J.Boguta, kun.V.Damijonaitis, P.Veršelių, M.Landas, R.E.Šileris, E.Dilba, kun.H.Šulcas, A.Rygelytė ir J.Lukošius.

Jaunimo sekc. pirmininkas A.Šmitas pranešė, kad Bad Pyrmonte užsakytos geros patalpos stovyklai nuo liepos 25 iki 31. Netoli stovyklos yra geros sporto aikštės ir plaukiojimo baseinai. Laukiama jaunujų tautiečių iš Amerikos, Anglijos ir Belgijos. Žada atvykti svečių ir iš okup.Lietuvos. Numatyta plati studijinė, meninė ir pramoginė programa. Jei pasiseks pilnai ją įvykdyti, stovykla bus įdomi ir naudinga įvairaus išsilavinimo jaunimui. Tikimasi, kad susirinks apie 80 asmenų.

Registracijos reikalu kreiptis į R.E.Šilerį - 53 Bonn-Bad Godesberg, Annaberger Str.400.

## STUDIJŲ SAVAITĖ 1971

Gruodžio 13 gimnazijos patalpose įvyko Studijų savaitę ruošiančių organizacijų atstovų pasitarimas. Dalyvavo dr.J.Grinius (ELFB), J.Barasas (VLBValdyba), dr.J.Norkaitis (Ateitininkai sendraugiai), V.Bartusevičius (Ateitininkai studentai), A.Veršelis (Skautai), Kr.Žutaitė (Skautės) ir E.Dilba (Evang.jaunimo ratelis). Pirmininkavo dr.J.Norkaitis, sekretoriavo dr.J.Grinius.

Sutarta, kad ateinančiais metais Studijų savaitę įvyks liepos 18-25 tose pačiose patalpose, kuriose vyko ir šiais metais, t.y. Katal. akademijos namuose Stuttgart-Hohenheime. Už maitinimą 1971 Akademijai teks brangiau mokėti, todėl ir studijų dalyviams kainas nutarta pakelti. Už visą savaitę 1 asmeniui teks mokėti 100,--DM, o už vieną dieną 20,--DM. Iš studentų už visą savaitę bus imama 50,--DM, už vieną dieną 7,--DM. Iš moksleivių už " " " 35,-- " " " " " 5,-- " Nepasiturintiems studentams ir moksleiviams, dalyvaujantiems visą savaitę, bus gražinamos kelionės išlaidos.

Studijų savaitės dalyvius kviečia Savaitę ruošiančios organizacijos. Moderatoriumi nutarta kviešti dr.K.Čeginską iš Uppsalos (Švedija). Numatyta Studijų savaitės rengimo komisija. Nubrėžti rėmai plačiai programai, kreipiant ypatingą dėmesį į 30-ąsias sukilimo prieš sovietinį okupantą metines ir į Lietuvos rusinimą bei sovietinimą.



## V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

## A d v e n t a s R o m u v o j e

Gruodžio 6 (sekmadienį) 14,30 val. gimnazijos Jaunimo ratelis valgyklos salėje suruošė advento kavutę su giesmėmis ir apmąstymais. Pobūvis turėjo grynai religinį pobūdį. Į jį atsilankė 14 mokinių evangelikų, per 10 jų tėvelių, katal. kunigų atstovas tėv.H.Šulcas, ateitininkų moksleivių ir skautų atstovas P.Dauknys, skaučių atstovė Aldona Šaduikytė ir dar pora svečių.

Prie žvakučių šviesos sugiedojus giesmę, žodį tarė pobūvio šeimininkas mokyt.Fr.Skėrys. Jis pasveikino susirinkusius ir paaikškino, jog moksleivių evangelikų advento kavutė jau yra virtusi tradicija. Kiekvienais metais tą advento sekmadienį, kurį į Hüttenfeldą su pamaldomis atvyksta kun.Urdzė, įvyksta religinis pobūvis, skirtas ne tiek pasismaguriavimui, kiek susikaupimui ir susimąstymui.

Kun.J.Urdzė kalbėjo apie Dievo Žodį, kuris kaip žvakutės švieselė spinksi mūsų širdyse, kol jose patekės tikroji Saulė. Dievas kalba tiesiog į mus. Jo Žodis nurodo kryptį kelio, kuriuo turime keliauti. Žvakutė skleidžia šviesą, o šviesa leidžia mums išvysti vienam kitą ir Dievo Žodį. Dievo Žodžio šviesoje išryškėja, kad visi žmonės esame vienas kitam broliai. Meilė mus pakelia iki Aušrinės šviesos. Palinkėjo, kad Dievo šviesa apšviestų visus tamsius mūsų širdžių užkampius.

Kun.H.Šulcas padėkojo už pakvietimą ir krikščionišką bendravimą. Prisiminė laikus, kai jis buvo tos gimnazijos mokinys. Anuomet katalikai ir evangelikai tarpusavy nebendravo. Dabar malonu buvo pirtti, kad vyrauja kita dvasia. Išreiškė viltį, kad visi stengsis šalinti skirtumus, jei jų dar yra, ir įgyvendinti krikščionišką vienybę.

Mokyt.Fr.Skėrys pasidžiaugė ekumeninės vienybės mintimis. Jis taip pat patvirtino, kad 1955, kai šioje gimnazijoje pradėjo mokytojauti, ekumeninių nuotaikų labai truko. Šiandien kavutėje jau dalyvauja katal. kunigų, ateitininkų ir skautų atstovai. Išreiškė viltį, kad ekumeninis bendradarbiavimas vis stiprės. Religinis pobūvis baigtas bendra giesme.

## G r u o d ž i o 8

Švenč.Marijos Nekalto Prasidėjimo dieną Vasario 16 gimnazija šventė. Šv.Mišias pilies salėje koncelebravo naujasis Lampertheimo klebonas kun.Peter Hammerich, gimnazijos kapelionas tėv.dr.K.Gulbinas ir berniukų bendrabučio vedėjas kun.H.Šulcas. Giedojo mišrus mokinių choras, vadovaujamas mokyt.K.Motgabio. Per mišias pora mokinių, apsilvilkusių tautiniais drabužiais, pasveikino naująjį kleboną ir įteikė jam tautinę juostą. Kun.Hammerich trumpu pamokslėliu padėkojo už pakvietimą į pamaldas ir dovanėlę. Jis pasidžiaugė, kad gimnazija turi uolių kunigų, kurie dažnai talkina ir Lampertheimo parapijai. Mokinius ragino būti gerais krikščionimis ir darbščiais jaunuoliais, kad uoliai besimokydami susikurtų sau gražią ateitį.

Per pamaldas kun.H.Šulcas <sup>skaidres</sup> parodė ir davė paaikškinimus dienos Evangelijos tema - apie Ievos ir Adomo tragediją, jų išvayrą iš rojus ir Švenč.Mariją, gimusią be pirmosios nuodėmės.

Š v e n t i n i s m e r g a i č i ų a p s i d o v a n o j i m a s

Visų klasių moksleivės gruodžio 11 suruošė kalėdinį apsidovanojimą. Tą pramogą jos rengia jau šešti metai. Burtų keliu nustatoma, kuri mergaitė kuriai savo draugei turi nupirkti šventinę dovanėlę. Dovanos davėja žino kam ji perka, bet nežino kas ir ką jai padovanos. Tai sudaro jaudinančią įtampą, kuri atslugsta dovanomis pasikeitimo vakarą, kai sužinoma kas ir ką dovanojo. Suprantama, kad

dovanėlės nėra brangios, tačiau tokios, jog suteiktų džiaugsmą. 19 val. į savo seklyčią Dainavą susirinko apie 30 mergaičių. Punctualiai atvyko ir jų svečiai - direktorius V. Natkevičius, berniukų bendrabučio vedėjas kun. H. Šulcas su dviem "adjudantais" - abitur. J. Sonsu ir M. Šiušeliu. Neužmirštas pasikviesti ir INFORMACIJŲ redaktorius J. Lukošius, tuo parodant, kad mergaitės vertina informaciją. Trūko svarbiausio asmens - šios tradicijos sumanytojos mokyt. El. Tamošaitienės, kuri dėl ligos negalėjo dalyvauti.

Visi gavo po degančią žvakutę. Jų šviesai mirguliuojant sugiedota Kalėdų giesmė Ateikit, ateikit. Seniūnė Romana Žutautaitė pasveikino svečius. Ji nurodė, kad ši savitarpio draugiškumo šventė ilgai pasilieka, ypač mažesniems draugėms, kaip mielas ir brangus atsiminimas. Šis vakaras turi padėti išsklaidyti metų bėgyje susikaupusius nesklandumus ir leisti iš naujo pajusti, kokie glaudūs ryšiai jungia vienas su kitomis. Padėkojo visoms, prisidėjusioms prie pramogos suruošimo. Svečiai taip pat tarė po keletą žodžių.

Programą atliko pačios mažosios. Anja Grigaliūnaitė ir Birgita Sadauskaitė duetu padeklamavo eilėraštį apie Kalėdų Kūdikėlį, o Iloņa Girskytė - apie Kalėdų eglutę. Tarpais visos mergaitės giedojo Kalėdų giesmes.

Pirmiausia buvo įteiktos mielos dovanėlės - mergaičių rankų darbai - svečiams. Uždegtos šviesos, inešti stalai, ant kurių sukrauti kalnai dovanų. Iššauktos mergaitės. Nė viena neliko užmiršta. Vikrūs pirštukai atsargiai išvyniojo dovanas. Staigmena sekė staigmeną, padėkos bučiniai - nuoširdžius apsikabinimus. Netrukus pro praviras kambarių duris pasigirdo dovanomis gautų muzikos plėkštelių garsai. Pramoga baigta kukliais užkandžiais.

M o k i n i ū p a d ė k a

Vasario 16 gimnazijos mokiniai nuoširdžiai dėkoja šiems Nordrhein-Westfalijos lietuviams, savo auka prisidėjusiems prie stalo futbolo išigijimo, būtent - Bylaičiui, J. ir B. Bučenskams, Šimkevičiui ir Vilčinskui, aukojusiems po 10,--DM, Balniui, Bertulaičiui, Gulbinui, Gumuliauskui, Kurgonui, Pacevičiui, Šileriui ir Šimkevičienei, aukojusiems po 5,--DM ir Rajauskienei, aukojusiai 2,--DM, viso 82,--DM.

Naujam futbolo stalui išigyti reikalinga 300,--DM. Mokiniai yra išpareigoję surinkti iš savo pažįstamų bent po 10,--DM ir tuo pagreitinti žaidimo išigijimą. Gimnazija neturi tinkamų patalpų laisvalaikiui praleisti. Futbolo stalą bus galima pastatyti viename didesnių kambarių ir ten žaisti. Moksleiviai bus dėkingi, jei ir kiti tautiečiai prisidės prie jų laisvalaikio paįvairinimo.

Aukas prašome siųsti berniukų bendrabučio vedėjo vardu: Kun. H. Šulcas - 684 Hüttenfeld, Litauisches Gymnasium.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAUJO BENDRABUČIO STATYBAI AUKOJO:

2040 LS lietuvių kuopa Darmstade .....	800,--DM
8593 " " " Kaiserslauterne .....	400,-- "
Kun. Br. Liubinas iš Kaiserslauterno ir Jonas Norkaitis iš Bad Mergentheimo po 200,--DM, viso .....	400,-- "
J. Bielinis iš Grand Rapids, JAV .....	50,--dol
Romuvos gyventojas, pensininkas Antanas	
M i k a l a u s k a s gimnazijai išlaikyti paaukojo	2.400,--DM
ir gimnazijos ruošiamai Kalėdų eglutei " "	100,-- "

Visiems aukotojams Vasario 16 gimnazija nuoširdžiai dėkoja. Bendrabučio statybos sąskaita: Konto Nr. 01/76719 Deutsche Bank, Weinheim (Sonderkonto Internatsbau).

## M o k i n i ų a t o s t o g o s

Kalėdų atostogų mokiniai išvažiuoja gruodžio 19. Po stostogų į gimnaziją susirenka 1971 sausio 6. Mokslas prasideda sausio 7.

----- xXx -----

## L i n k s m ų š v e n č i ų !

Lietuviškų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujųjų Metų visiems  
 V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O S r e m e j a m s ,  
 B A L F o d a r b u o t o j a m s i r m o k i n i ų  
 t e v a m s l i n k i  
 G i m n a z i j o s k u r a t o r i j o s v a l d y b a ,  
 m o k y t o j a i , m o k i n i a i i r ū k i o  
 p e r s o n a l a s .

----- xXx -----

## K ū č i o s i r K a l e d ų e g l u t ė s

Kūčios bei Kalėdos yra šeimos šventė. Mes, lietuviai, sudarome vieną šeimą. Tad natūralu, jog daugelis apylinkių ruošia savo namams bendras Kūčias ir Kalėdų eglutes.

Tur būt pati pirmoji kūčių vakarienę valgė ir Kalėdų eglutę suruošė Vasario 16 gimnazija. Gruodžio 18 vakare į valgyklos salę, papuoštą eglute ir žvakutėmis, susirinko visi mokiniai su mokytojais, Kuratorijos valdyba, administracijos bei ūkio personalas ir pora svečių. Šventiškai padengti stalai, apkrauti neįprastais valgiais, ir vidury salės atsiradęs pianinas rodė, kad čia bus švenčiama.

Kūčių ir Kalėdų eglutės programai vadovavo vienas šios šventės ruošėjų - mokyt. Fricas Skėrys. Jis pakvietė gimnazijos direktorių V. Natkevičių, VLB Valdybos pirmininką J. K. Valiūną ir Kanados LB Valdybos sekretorių K. Baroną, lankiusį tą dieną gimnaziją ir VLB Valdybą, uždegti eglutės žvakutes. Mokinių mišrus choras, vadovaujamas mokyt. K. Motgabio, sugiedojo Betliejus nušvito. Gimnaz. kapelionas tėv. dr. K. Gulbinas perskaitė Kalėdų nakties mišių Evangeliją. Choras vėl giedojo Skamba giesmės jau padangėj.

Pirmasis prabilo direktorius V. Natkevičius. Jis pabrėžė, kad Kūčios ir Kalėdos tai dvi skirtingos šventės. Iki šiol gimnazija jas atskirai ir švėsdavo. Šiemet pabandyta švęsti kartu siauresniame savųjų rately, be kviestinių svečių ir žurnalistų, siauresne programa. Kūčia yra slaviškas žodis. Kūčios senovės tautose buvo skiriamos mirusiems pagerbti. Dėl to ir lietuvių Kūčių papročiuose yra užsiliusių mirusiųjų pagerbimo pėdsakų. Krikščioniška prasme Kūčios yra meilės šventė. Pirmieji krikščionys, susirinkę agapės, laužydavo pašvęstą duoną. Tad meilės puota yra pagrindinis Kūčių elementas. Jis labiausiai puoselėtinas, nes meilės ir šiandien yra greičiau stoka, negu per daug. Meilė suartina ir sujungia žmones. Ją sunkiau įgyvendinti tarp mokytojų ir mokinių. Mokytojai stengiasi suprasti mokinius, juos atjausti. Mūsų gimnazija yra maža, todėl turėtų sudaryti vieną šeimą. Dabar, lauždami paplotėlių, užmirškime, kas per metus buvo negera ir leiskime spinduliuoti draugiškumo ir meilės šilumai.

Po direktoriaus kalbos prie jo prisiartinio atskirų klasių auklėtojai su savo klasių seniūnais ir, atsilaužę paplotėlio, pasikeitė linkėjimais. Po to visi Kūčių dalyviai laužė paplotėlius ir vienas kitam linkėjo linksmų švenčių.

Prie Kūčių vakarienės ilgai raginti neteko. Gausiai apkrauti stalai visiems, ypač mažiesiems, traukte traukė seilę. Valgių buvo nemažiau kaip 12, visi be sviesto, pieno ir mėsos. Netgi spalgenų kisielių ir ausiukių su grybais netrūko, nekaltant jau apie prėskučius, silkes, žuvis, įvairiasmišraines ir t.t.

- 12 -

Baigiant vakarieniauti, žodį tarė VLB Valdybos pirmininkas ir Schwetzingeno lietuvių kuopos vadas maj.J.K.Valiūnas. Jis pasveikino Valdybos ir kuopos vyrų vardu. Palinkėjo, kad ateinančiais metais būtų pradėtos lipdyti bendrabučio sienos. Perdavė kuopos vyrų dovaną - voką su 450,--DM. Berniukų bendrabučio vedėjas kun.H.Šulcas čia pat pranešė, kad ką tik kuopos vyrai atsiuntė naują stalo teniso stalą.

Kazys Baronas prisipažino, kad nuotaika, kurią jis rado Romuvoje, jį jaudina. Vilniaus krašto lietuviai, prie kurių ir jis priklauso, gyvendami okupacijoje, buvo susispietę apie savo gimnaziją Vilniuje. Vokietijos lietuviai, nors gyvena laisvėje, spiečiasi apie Vasario 16 gimnaziją. Jai paremti įteikė Kanados lietuvių dovaną - voką su 280 kanad.dolerių. Visi pagiedojo Tylią naktį. I kl.mokinė Danguolė Jurgauskaitė padeklamavo Varapai gaudžia ir II kl.mokinys Joachim Jucikas - O ta Kalėdų dovana. Vėl visi giedojo Kalėdų giesmę.

Kalėdų senelį šiemet vaidino buv. šios gimnazijos auklėtinis, dabar Schwetzingeno liet.kuopos narys Algis Vitkus. Tokio rūstaus senio išsigando net jo pačio vaikai. Jis turėjo susirašęs visų mokinių nuodėmes. Dalį jų iššaukė ir pareikalavo iki kitų metų pasitaisyti. Tik tokia sąlyga sutiko duoti Kalėdų dovanų, kurių visi mokiniai ir kiti mažieji gavo po du maišus.

Kūčių vakarienės ir Kalėdų eglutės rengėjams-oms padėjo mokyt.Fr. Skėrys. Kadangi jis šiemet praturtėjo nauju automobiliu ir namais, po vakarienės pakvietė kolegas mokytojus ir kitus svečius taurės šampano.

M ū n c h e n o LB apylinkė bendras kūčias valgė gruodžio 21 Susitikimo namuose. Dalyvavo apie 50 tautiečių. Ta proga vargo mokyklėlė atliko Kalėdų eglutės programą.

VLB R o m u v o s apylinkės nariai kūčių susirenka gruodžio 24. Nors dauguma jų nuolat kartu dirba gimnazijoje, tačiau jaukus lietuviškas pobūvis prie kūčių stalo šventiškai nuteikia.

K a i s e r s l a u t e r n e Kalėdų eglutę ruošia vietos lietuvių jaunimo grupė, vadovaujama Aldonos Subačiūtės, antrą Kalėdų dieną - gruodžio 26. Finansiškai remia BALFas ir 8593 LS kuopa. Pamaldos įvyks 15,30 val. amerikiečių koplyčioje, o 16,45 val. 8593 LS lietuvių kuopos patalpose Mannheim Str.209 - pati eglutė su programa.

VLB S a a r o apylinkė Kalėdų eglutę ruošia trečią Kalėdų dieną - gruodžio 27 Saarlouis Beaumarais parapijos salėje. Vadovauja apyl. pirmininkas mokyt.A.Palavinskas.

VLB M e m i n g e n o apylinkėj Kalėdų eglutė pramatyta sausio 6. Programa paruoš vargo mokykla. Prie dovanėlių nupirkimo prisidėjo BALFas.

VLB Valdybos įgaliotinis prie Hamurgo vyriausybės ir VLB Hamburgo apylinkės valdyba antrą Kalėdų dieną (gruodžio 26) 2 Hamburg 50 (Altona), Dohrnweg 8 ruošia L i e t u v i ū d i e n ą. 15 val.įvyks pamaldos šv.Teresės bažnyčioje, 17 val. - iškilmingas posėdis ir koncertas su kalbomis, sveikinimais, pasilinksminimu ir šokiais.

Be Kalėdų eglučių neapsieis ir kitos VLB apylinkės, kaip Osnabrūkas, Stuttgartas ir kit.

#### PRIIMAMI SENELIAI

Senelių prieglaudoj Vechtoj nuo seno yra gražus būrelis lietuvių. Prieglaudos vadovybė sutinka mielai priimti ir daugiau mūsų tautiečių. Suinteresuotieji tesikreipia į prieglaudos vadovybę: Schwester Oberin, 2848 Vechta, St.Hedwigs-Stift. Senelių prieglaudos kapelionas kun.P.Girčius (45 Osnabrück-Eversburg, Kirchstr.49) noriai painformuoja apie priėmimo ir gyvenimo sąlygas.

## AMERIKIEČIAI IŠDAVĖ SOVIETAMS LIETUVIŲ PABĖGĖLIŲ

Pirmiausia amerikiečių, o vėliau ir viso pasaulio spauda plačiai aprašė įvykį, kuriuo pasipiktino ne tik lietuviai, ne tik plačioji JAV-bių ir kitų kraštų visuomenė, bet ir pats prez. Rič. Nixonas. Buvo taip. Š.m. lapkričio 23 sovietų laivo "Sovietskaja Litva" vadovybė 5 mylių atstume nuo Massachusetts krantų aiškinosi dėl geltonuodegių plekšnių žvejybos. Vienas laivas buvo nutolęs nuo kito apie 3 metrus. Tą tarpą iš sovietų laivo į amerikiečių kuterį "Vigilant" peršoko laivo radistas Simas Kudirka. Jis paprašė amerikiečius politinės globos, kuri jam buvo atsakyta. "Vigilant" kapitonas leido rusams įlipti į amerikiečių laivą ir pasiimti pabėgusį lietuvį. "Bėglys, perkritęs ant kelių ir rankų, prašėsi paliekamas laive", rašė spauda, bet amerikiečiai buvo kurti jo maldavimams. Keturi sovietų jūrininkai, šaukiant Kudirkai "Gelbėkit, gelbėkit", jį smarkiai sumušė. Visas kruvinas Kudirka išsiveržė iš persekiotojų rankų ir pasislėpė tamsoje. Bet tie jį surado, surišo rankas ir kojas, o amerikiečių laivelis nugabeno į sovietų laivą.

Nežmoniškas pasielgimas su bėgliu ir aiškus Ženevos sutarties 1951 pažeidimas iššaukė visuotinį pasipiktinimą. Įvyko demonstracijos daugelyje JAV-bių ir Kanados miestų. Ir kitų kraštų lietuviai, iš vietos spaudos ir radijo patyrę apie įvykį, siuntė protesto laiškus amerikiečių ambasadoms. Laiškus rašė ir patys amerikiečiai. Aukštasis Jungtinių Tautų komisaras pabėgėlių reikalams pareiškė protestą JAV-bių vyriausybei. Centrinė užsieniečių pabėgėlių sąjunga Vokietijoje, kurios narys yra ir Vokietijos LB, įteikė protestą Aukšt. Jungtinių Tautų komisaro pabėgėlių reikalams atstovui Bad Godesberge.

JAV-bių prezidentas Nixonas, tik iš spaudos sužinojęs apie įvykį, įsakė tuojau jį ištirti. Iš tarnybos atleido kontradmirolą Ellis, jo štabo viršininką Fletcher Brown ir "Vigilant" kapitoną Eustis. Įvykį tiria ir Kongreso pakomisė.

Nepasisekęs Simo Kudirkos žygis gal būtų buvęs nutylėtas, jei "Vigilant" laive nebūtų tuo metu buvęs amerikiečių žvejybos ekspertas latvis Roberts Briežė. Jis matė nežmonišką pasielgimą su bėgliu ir apie viską papasakojo laikraštiniams.

Tragiškas Brazinskių pabėgimas ir nepasisekęs Simo Kudirkos bandymas pabėgti iš Sovietų Sąjungos į laisvąjį pasaulį rodo, kad mūsų tėvynėje viešpatauja kalėjiminės sąlygos.

## UŽSIENIEČIŲ DIENA

Gruodžio 6, sekmadienį, Vokietijos katalikų ir evangelikų Bažnyčios buvo paskelbę "dies migrationis", taigi migracijos, arba paprastai tariant, u ž s i e n i e č i ų d i e n a. Ta proga kardinolas Julius Döffner kreipėsi į Vokietijoje gyvenančius užsieniečius ganytojiu laišku, kuriuo dėkojo už prisidėjimą "prie įvairių čionykščių uždavinių atlikimo savo darbu" ir kartu nurodo, kad "Mūsų Bažnyčios santvarkoje negali būti jokių užsieniečių. Visi turime vieną Tėvą danguje, vieną Mokytoją Jėzų Kristų! Mes visi esame broliai ir seserys." Prieš gruodžio 6 kai kurios radijo stotys visą savaitę kasdien kalbėjo apie užsieniečius, stengdamosi klausytojus įtikinti, jog šitie žmonės Vokietijai labai reikalingi. Jie nesą jokie elgetos, bet garbingi darbo žmonės, šiam kraštui daugiau duoda, negu iš jo gauna.

Kadangi daugelis lietuvių dar nėra gavę Vokietijos pilietybės, ir jie jautėsi tuo laišku užkalbinti.

## SUSTABDOMAS "HEIMATSTIMME" LEIDIMAS

Salzgitter-Lebenstedte 21 metus leistas Lietuvos vokiečių mėnesinis žurnaliukas pranešė, kad ateinančiais metais nebepasirodys. Tenka apgailestauti šio simpatingo žurnaliuko sustojimą.

## M i r u s i e j i

## M Y K O L A S K R U P A V I Č I U S

Spalio 1 atšventės 85-ąjį gimtadienį, gruodžio 5 Čikagoje mirė vienas Lietuvių krikščionių demokratų partijos vadų, ateitininkų sąjūdžio ir Pasaulio lietuvių bendruomenės kūrėjų, buv. Lietuvos žemės ūkio ministeris ir ilgametis VLIKo pirmininkas, auksaburnis kalbėtojas Mykolas Krupavičius.

Nors gyvas būdamas niekad nebuvo tvirtos sveikatos, bet po jo nuveiktų darbų krūviu sukluptų ir tvirčiausias vyras. Sveikatos stoka kompensavo tvarkingas gyvenimas ir geležinė valia.

Buvo gimęs 1885 spalio 1 Balbierišky, Marijampolės apskr. Baigęs dvi seminarijas - Veiverių mokytojų ir Seinų dvasinę - 1917 baigė Petrapilio dvasinę akademią. Kapelionaudamas M.Yčo gimnazijoje Voroneže, 1918 bolševikų buvo pasmerktas miriop, bet persirengęs rusų karėivio uniforma pabėgo į Lietuvą. 1920-26 buvo visų demokratinių seimų narys, Lietuvių krikščionių demokratų partijos vadas ir partijos pirmininkas. 1923-26 žemės ūkio ministeris, įvykdęs žemės reformą. 1930-31 vikaravo Garliavoje, 1931-33 buvo Vilkaviškio dvasinės seminarijos profesorius, 1933-35 Veiverių klebonas, 1935-42 Kalvarijos klebonas ir dekanas. 1948 pakeltas prelatu.

1941 paruošė komunistinei vyriausybei memorandumą, kuriuo įrodinėjo, kad Katal.Bažnyčia yra darbo žmonių gynėja. Dėl to teko slapstytis. 1942 įteikė vokiečių okupac.valdžiai du memorandumus: vieną savo vardu, antrą kartu su J.Aleksa ir dr.K.Griniū. Memorandumais protestavo prieš Lietuvos kolonizavimą, žydų bei lenkų persekiojimą ir bolševikų įvykdyto turtų nacionalizavimo nepanaikinimą. Dėl to buvo suimtas, ištremtas į Vokietiją ir kalintas.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininku buvo nuo 1945. VI.15 iki 1955.XI.27. 1957 emigravo į JAV-bes. Įvertindamas lietuvių išlaikymą tremtyje ir tautinės vienybės reikalą, iškėlė Pasaulio lietuvių bendruomenės idėją ir atliko pagrindinius jos įgyvendinimo darbus. M.Krupavičiaus vadovaujamas VLIKas, 1949.VI.14 paskelbė Lietuvių Chartą, ant kurios suorganizuota Bendruomenė.

J u r g i s LINGAITIS mirė spalio 25 Bremene. Palaidotas spalio 30 Bremen-Aumund kapuose. Laidojimo apeigas atliko kun.A.Keleris. Laidotuvėmis rūpinosi iš Kanados atvykęs sūnus Petras. Buvo gimęs 1891.X.6 Santakų kaime, Batakių parap. 1919 vedė A.Kasparaitę. Užaugino 4 sūnus ir 1 dukterį.

J u o z a s ATRAŠKEVIČIUS, VLB Memmingeno apylinkės narys, mirė lapkričio 12 Memmingeno apskr.ligoninėj. Palaidotas XI.14 Waldfriedhof kapinėse. Pamaldos už mirusiojo vėlę atlaikytos lapkričio 15 vietos koplyčioje. Buvo gimęs 1904 spalio 19.

M a r i j a LIUTKEVICIENĖ mirė lapkričio 30. Palaidota gruodžio 3 Trierio miesto kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.Br.Liubinas. Paliko liūdinčius vyrą Juožą, dukterį Eugeniją ir žentą Pečiulionį.

## N A U J I L I E T U V I Ų K U N I G Ų S K Y R I M A I

Tėvas dr.Klemensas Žalalis, OFM paskirtas laikinai rūpinti dvasinius Augsburgio vyskupijoje gyvenančių lietuvių katalikų reikalus. Adresas: 8939 Bad Wörishofen, Kirchenstr.5. Telef.(08247) 9684.

Kun.dr.Jonas Petraitis paskirtas rūpinti Aacheno, Esseno ir Kėlno vyskupijose gyvenančių tautiečių reikalus. Jo adresas: 4307 Kettering-Mintard, Pfarrhaus (St.Laurentius), Aug.Thyssen-Str.100. Telef.(02144) 4422.

Kun.dek.Vaclovas Šarka (2 Hamburg 50, Kaltenkirchener Str.4, telef. 858512) paskirtas VLB Valdybos įgaliotiniu prie Žem.Saksonijos vyriausybės.